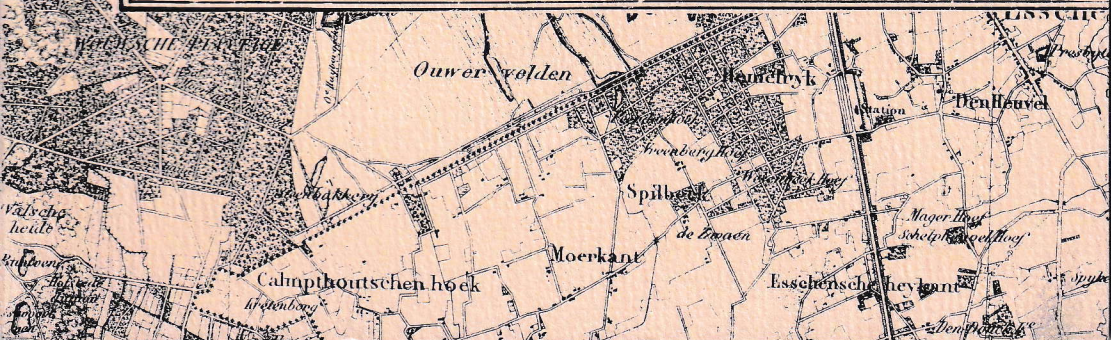

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

2 ~ " 86.

Jaarverslag 1985

1. Het bestuur

Op 31 december 1985 had het bestuur van onze vereniging de volgende samenstelling:

de heer A.A.G. Melis	- voorzitter
de heer drs. F.J.P. Schijven	- secretaris
mevrouw J.J. v.d. Stelt-Vissenberg	- penningmeester
de heer M.J.M. Hermans	
de heer P.V.C. Hoendervangers	
mevrouw M.A.C.A. Uijtdewilligen	

Op de ledenvergadering van 23 mei 1985 is het bestuur uitgebreid met dhr. Hermans, de overige bestuursleden werden allen herkozen. In het afgelopen jaar had mevr. Uijtdewilligen de speciale taak het bijhouden van de ledenadministratie en het verzenden van het tijdschrift en de nieuw ingevoerde Vierschaer-nieuwsbrieven. Zij zal dit vooralsnog blijven doen. Het bestuur werd bijgestaan door dhr. M. Reijnders, die de automatisering van de adresetiketten verzorgde. De losse verkoop van het tijdschrift en de rondzendmap van de ledenadministratie werd verzorgd door dhr. Hermans.

2. De werkgroepen

Evenals in voorafgaande jaren werden verschillende verenigingstaken door speciaal ingestelde werkgroepen verricht.

De werkgroep "houtzagerij" ging verder met het restaureren van de houtzagerij op het landgoed Wouwse Plantage. Zij buigt zich momenteel over het herstellen van de bomenzaag, een omvangrijk karwei, wat nog veel tijd zal vergen. De vrij nieuwe werkgroep "archeologie" kan zich in haar korte bestaan reeds verheugen over enorme successen: onder leiding van de archeoloog G. Groeneweg ontdekte zij op perceel Ouborch in november van dit jaar enige vuurstenen gereedschappen. Bij onderzoek door de provinciale deskundigen bleek, dat er voorwerpen bij warenuut het Oud-Paleolithicum, vondsten van 300.000 jaar geleden! En dat terwijl men altijd had aangenomen, dat dit gebied pas tame-

4
lijk laat bewoond is geworden. De aard van de voorwerpen wees duidelijk op min of meer permanente bewoning van dit gebied.

Ook dit jaar hebben wij, in samenwerking met de brandweergroep Wouw eind juni de Open dagen Landgoed Wouwse Plantage georganiseerd. Op deze aktiviteit komen wij in een apart hoofdstukje terug.

Een groot succes boekte de werkgroep, die de organisatie van de Bevrijdingstentoonstelling op zich had genomen.

Meer dan 1500 bezoekers kwamen een kijkje nemen in De Til en onze vereniging dankt vele extra aanmeldingen aan deze tentoonstelling.

De aktiviteit, die verreweg de meeste energie van onze vereniging vereiste, was de organisatie van het 37e Heemkundig Werkkamp van de stichting Brabants Heem. Over deze veelomvattende gebeurtenis komen we in een apart hoofdstuk terug.

3. De leden en donateurs

De Vierschaer blijft groeien, zowel het aantal leden als donateurs blijft toenemen. Ter vergelijking zijn de cijfers van 1983 (oprichting van het tijdschrift) en 1984 ook vermeld:

	1983	1984	1985
leden:	41	72	119
donateurs:	<u>40</u>	<u>153</u>	<u>265</u>
Totaal:	81	225	384

Deze toename maakte het noodzakelijk dat het bestuur werd uitgebreid. Met gepaste trots mogen wij U melden, dat we met dit aantal tot de grootste 5 heemkundekringen uit Noord-Brabant behoren! Het bestuur ziet hierin een bemoeiding op de ingslagen wegen verder te gaan. Wij blijven hopen, dat de groei doorgaat en dat ook het aantal leden, dat zich daadwerkelijk inzet voor de Vierschaer zal toenemen. Vanwege een nieuwe service voor de leden (het Vierschaernieuws) besloten een aantal donateurs om met ingang van 1986 lid te worden. Het aantal afmeldingen is zeer klein, het afgelopen jaar slechts vijf personen, waarvan een aantal wegens overlijden.

4. Het tijdschrift

Het tijdschrift heeft een bijzonder jaar achter de rug, met als redactie:

dhr. drs. H.A.G. Hellegers

dhr. M.J.M. Hermans

dhr. drs. F.J.P. Schijven

Negentienhonderdvijfentachtig was in meerdere opzichten een uitzonderlijk jaar voor het tijdschrift. Dat begon al met de eerste aflevering, die verscheen in de laatste week van april. Het was een dubbelnummer, 224 pagina's dik en met ruim 40 illustraties verlucht en geheel gewijd aan de bevrijding van Wouw in 1944. Al enige maanden tevoren was de opzet van dit nummer binnen de redactie besproken. Gekozen is voor een vorm, waarbij de mens tijdens de bevrijding voorop stond; vandaar dat vrijwel alle artikelen in de interview-vorm geschreven werden. Daarnaast zijn vertalingen opgenomen uit boeken, die door oorlogscorrespondenten van de verschillende Canadese en Britse regimenten geschreven werden. Het nummer was een eclatant succes: de extra grote oplage was in een mum van tijd uitverkocht en kort daarop werden er 250 extra exemplaren bijgedrukt. Daarvan zijn er nu minder dan 100 exemplaren over, een duidelijk bewijs, dat de bevrijding met alles er om heen, nog erg sterk "leeft" onder de Wouwse bevolking.

Als extraatje ontvingen alle leden en donateurs in juni het speciale programmaboekje, wat bestemd was voor de deelnemers aan het 37e Heemkundig Werkkamp. Dit 60 pagina's tellend werkje bevatte een aantal korte artikelen, die een programma-onderdeel beschreven.

Aflevering 3-85 was 120 pagina's groot en binnen 4 weken uitverkocht. Aflevering 4-85 tenslotte, telde 100 pagina's en werd in een oplage van 450 exemplaren gedrukt. De heer Karel Schrooijen is bereid gevonden om voortaan de foto's te rasteren en de "kopjes" te zetten. Hij had ook al de taak op zich genomen om de lay-out van het tijdschrift te verbeteren en de redactie is hem dankbaar voor zijn vakkundige inbreng. Wij zijn er overigens van overtuigd dat het tijdschrift een bindend element vormt binnen de vereniging.

4

Evenals in de voorafgaande jaren participeerde de Rabobank Wouw-Kruisland in de produktiekosten van het omslag. De redactie dankt tenslotte graag haar schrijvers en schrijfsters, die er mede voor zorgen, dat het tijdschrift gevarieerd van inhoud blijft.

5. De ledenbijeenkomsten

In 1985 kwamen de leden negen maal bijeen, steeds ongeveer 20 personen. Alle vergaderingen vonden plaats in café Donkenhof aan de Roosendaalsestraat. Behalve de lopende verenigingszaken kregen de aanwezige leden de videofilm van de restauratiewerkzaamheden op het landgoed te zien (4 april), de klankdiaserie over Wouw (22 augustus) en de dia's van het werkkamp (21 november).

Door het instellen van de Nieuwsbrieven (waarover meer) is het wat minder nodig geworden om zo vaak ledenbijeenkomsten te houden. In het komende jaar zal dit dan ook minder vaak gebeuren. Als inspraakorgaan blijven de ledenbijeenkomsten echter onontbeerlijk.

6. De lezingen

Een dankbare aktiviteit zijn steeds de lezingen, de belangstelling is steeds groot en er gaat een ledenwervende invloed van uit. Ook in 1985 werden weer de nodige lezingen gehouden:

Op 21 januari hield ondergetekende een lezing getiteld "Van kwikzalver tot kwakzalver". Achtenveertig personen hadden hiervoor belangstelling. Op 22 april hield dhr. B. Janssen een lezing over "Vrijen en trouwen in grootmoederstijd", waarvoor 26 personen kwamen opdagen. Op 4 november hield Michel de Koning een interessante voordracht over Brabantse dialecten, waarvoor 31 personen belangstelling hadden. Op 25 november tenslotte hield drs. W. Knippenberg een lezing met dia's over het ontstaan en de geschiedenis van de herberg. Door een communicatie-stoornis was de vooraankondiging vergeten en kwamen er slechts 16 mensen luisteren. Erg jammer voor zo'n goede lezing en een signaal, dat vooraankondiging noodzakelijk blijft.

7. De tentoonstellingen

Op verzoek van het Oranjecomité te Heerle organiseerde

een werkgroep weer een fototentoonstelling op de Oranjestadmarkt te Heerle op 30 april. Hoewel het aantal bezoekers erg groot was, bleek dat de lokatie (Jojo) niet zo geschikt was. Wij vragen daarom aan het Oranjestadcomité om voortaan een andere plaats voor de foto's.

Alles werd overtroffen door de Bevrijdingstentoonstelling op 3 t/m 6 mei in De Til aan de Kloosterstraat. Op de eerste avond opende wethouder Van Tiggelen de expositie in aanwezigheid van de genodigden, oud-verzetstrijders en anderen, die materiaal ter beschikking hadden gesteld. Op de twee daarop volgende dagen bezochten meer dan 1500 personen de voortreffelijk voorbereide tentoonstelling. We mogen best van een groot succes spreken. Financieel leverde het vrijwel niets op, maar wel veel goodwill en een groot aantal aanmeldingen van leden en donateurs. De belangstellenden konden kennis nemen van een keur aan materiaal, van spotprenten tot een unieke collectie oorlogsmedailles, van krante-artikelen tot een buste van Hitler, teveel om op te noemen.

8. De open dagen op het landgoed Wouwse Plantage

Na een gedegen voorbereiding konden we, in samenwerking met de Brandweergroep Wouw op 29 en 30 juni weer de poorten openstellen van het landgoed. Doordat er persberichten uitgegaan waren naar o.m. het Eindhovens Dagblad en het Algemeen Dagblad, kwamen er vele bezoekers uit Eindhoven en omgeving en de randstad. Maar liefst 4000 bezoekers passeerden de ingangen, maar het was dan ook stralend zomerweer, na een week van regenen. Deze overstelpende belangstelling vergde veel van onze inzet, maar gelukkig verliep het gunstig, zij het, dat de politie moest assisteren bij dreigende verkeersopstoppen bij de ingang aan de Plantagebaan. Het werd tevens duidelijk, dat de bewegwijzering verbeterd zal moeten worden. Dankzij de grote opkomst, heeft de Vierschaer haar kas met ca. f 2000,- (inclusief de verkoop van landgoedgidsen) kunnen spekken. De bezoekers kregen extra een landgoedquiz aangeboden en konden o.m. de opgeknapte mallejan bewonderen. Ook in '86 komen de open dagen weer op het programma te staan, terwijl tevens de openstellingsregeling verruimd zal worden. Hierover overlegt de Vierschaer nog met dhr. Speeckaert

en de Brandweergroep Wouw.

9. Het Heemkundig Werkkamp

Begin januari van het afgelopen jaar bereikte vanuit het bestuur van de stichting Brabants Heem ons het verzoek om het 37e heemkundig werkkamp te organiseren. Voordat we over zoiets omvangrijks konden beslissen, moesten we eerst nader geïnformeerd worden. Dat gebeurde door de heer C. Leijten van het stichtingsbestuur. Uit dat gesprek bleek, dat we vooral een oplossing zouden moeten vinden in het onderbrengen van de deelnemers. Dat zouden er normaal zo'n 110 zijn. Toen we in de Volksabdij te Ossendrecht zo'n lokatie gevonden hadden, legden we de beslissing voor aan de ledenvergadering, die op 10 januari hun medewerking toezegden. Er brak nu een zeer drukke tijd aan voor de werkgroep. Vele afspraken moesten worden gemaakt, veel overleg gepleegd en er moest goed worden nagedacht over het programma, dat we de deelnemers konden aanbieden. Dat programma was overigens al vrij snel klaar en werd ter goedkeuring overlegd aan de werkkampcommissie van de stichting. Deze keurde het grotendeels goed en de werkgroep kon verder. Nadat de gemeente Wouw en de stichting Brabants Heem een garantie-subsidie hadden toegezegd, konden de convocaties naar de kringen worden verzonden en kon de aankondiging in het tijdschrift van Brabants Heem gepubliceerd worden. Vanaf toen stroomden de aanmeldingen binnen, tot we op 112 deelnemers uitkwamen. Door ziekte meldden er zich nog drie af, zodat we met 109 deelnemers overbleven. Zij kwamen al geruime tijd voor het inschrijvingstijdstip in Wouw aan in café Donkenhof. Toen het inschrijven begon kregen de deelnemers een informatiepakket aangeboden, dat in samenwerking met de VVV van Wouw was samengesteld. De officiële toespraken van de voorzitter, wethouder Hellegers en mr. Speetjens van de stichting openden het kamp, waarna de deelnemers een door onze vereniging samengesteld klankdiabeeld te zien kregen, zodat ze al in de stemming konden komen. De dagen er na werd het programma afgewerkt, waarbij velen het bezoek aan het zijdemuseum en het arboretum te Kalmthout als hoogtepunt hebben ervaren. Dankzij de flexibiliteit van de deelnemers en de inzet van de werkgroep, kunnen we met tevredenheid

terugblikken op een geslaagd werkkamp, een traditie die de moeite waard is, om voortgezet te worden. Onze vereniging heeft er veel van geleerd en uit de reacties van de deelnemers is ons gebleken, dat ook zij hetgeen Wouw en omgeving hun bood als een openbaring hebben ervaren.

Dankzij de toegezegde garantiesubsidies, heeft het werkkamp de Vierschaer zelf geen cent gekost.

10. De samenwerking met instanties

Vooraf door het heemkundig werkkamp heeft het secretariaat er een zeer druk jaar opzitten. Er werden maar liefst 165 brieven verzonden (ter vergelijking: in 1984 waren er dat 74) en ontvingen we 118 stukken, tegenover 70 in 1984. Daarbij zijn de brieven ter werving van leden en donateurs in januari en de aan kringen verzonden convocaties voor het heemkundig werkkamp nog niet eens meegeteld.

Correspondentie werd niet alleen gevoerd met de gemeente Wouw, andere kringen, Brabants Heem en diverse leden, maar door het bevrijdingsnummer ook met allerlei instanties op het gebied van oorlogsdocumentatie. Uiteraard bracht het heemkundig werkkamp zeer veel correspondentie met zich mee, maar ook heel veel telefoontjes.

Een nieuwe ontwikkeling vanuit de stichting Brabants Heem is het opstarten van het Regionaal Overleg. In mei en in oktober van het afgelopen jaar riep de stichting de heemkundekringen in Westbrabant bijeen (ruim 20 in getal!) om in Wouw of Etten-Leur eens met elkaar van gedachten te wisselen. Onze vereniging heeft veel waardering voor dit initiatief en hoopt, dat de stichting er meer door blijft gaan. Niet alleen ontvangen we veel informatie, maar de contacten zijn veel gemakkelijker geworden.

De samenwerking met de gemeente Wouw was positief, zowel financieel als operationeel, met name in verband met het heemkundig werkkamp. Op de valreep van dit jaar liet onze vereniging het oog vallen op de voormalige kapel aan de Kloosterstraat als in te richten heemkundig museum. De besprekingen hierover met de gemeente zijn nog lang niet afgerond, zodat we deze operatie in 1986 af kunnen werken.

11. Nieuwe ontwikkelingen

Een initiatief vanuit het bestuur naar de leden betreft het invoeren van het Vierschaernieuws. Dit is een niet regelmatig verschijnend informatieblad voor de leden, die daardoor goed op de hoogte blijven van de verenigingsactiviteiten. De indruk bestond namelijk, dat de notulen, die steeds aan de leden werden verzonden, niet goed gelezen werden. Zodoende misten een aantal leden tijdige informatie. Hoewel we daarover geen concrete berichten hebben ontvangen, hebben we de indruk, dat het blad aan zijn doel beantwoordt. We gaan er dus in 1986 mee door.

Een complexe kwestie zal het eventueel aanvaarden van de kapel aan de Kloosterstraat worden. De gemeente heeft er zelf geen duidelijke bestemming voor, maar had andere plannen met het kloostercomplex dan wij, zodat de zaak nog hangende is. Een probleem zal gaan worden, het exploiteren op langere termijn. Op korte termijn zullen best wel voldoende leden zich willen inzetten voor de opbouw van een museum, maar wat als het er enkele jaren staat? Kunnen we dan nóg het enthousiasme opbrengen om er iets van te maken? De kostenposten zullen zeker niet dalen, we moeten dus oppassen ons niet in een situatie te begeven, die we financieel niet lang kunnen dragen.

Daar staat tegenover, dat de kapel een heel mooie ruimte is, die nu maar staat te verkommeren. Een goede, zinvolle bestemming kan iedereen toejuichen. Qua onderhoud zal het nog wel meevallen, want de kapel verkeert in een redelijke staat. Overigens geloven wij, dat meer verenigingen dan de onze behoefte hebben aan een meer of minder permanente expositieruimte.

Verder zijn wij vast van plan, om dan nu eindelijk eens te starten met het inventariseren van de kleine monumenten. Dit projekt is door al die andere activiteiten een zéér sluimerend bestaan gaan leiden, maar 1986 zal hopelijk een ander beeld geven.

Een nieuwe activiteit, die door ons ijverig lid Leo Heinsbroek is gestart betreft de restauratie van de molen de Arend. Dankzij het uitgeven van een boekje (samengesteld door René Hermans) en een ansichtkaart krijgt hij langzamerhand geld binnen voor dit ambitieus projekt. In het voor

ons liggende jaar zal hij, tesamen met een werkgroep een tentoonstelling in en rond de molen opzetten. De bedoeling hiervan is niet alleen het vergaren van fondsgelden maar ook in bredere kring belangstelling wekken voor de Arend. Wij wensen hem veel succes bij deze aktiviteit.

Tot slot vermelden we nog dat de inning van de contributies is geautomatiseerd, wat zowel voor de betalers als voor onze penningmeesteresse een groot gemak betekent.

Wouw, 2 januari 1986.

FRANK SCHIJVEN.

Deze uitgave werd mede mogelijk
door financiële steun van de
Rabobank „Wouw - Kruisland”

Slikken van
VAN HET MARQUISAT VAN
erkhof slikken
Hildernisse en

